

הנהלת הסיוע המשפטי

15 ינואר 2025

ט"ו טבת תשפ"ה

לכבוד

וועדת חוקה חוק ומשפט
יו"ר הוועדה ח"כ שמחה רוטמן
ח"כ יצחק כרויזר

שלום רב,

הנדון: בקשה לקיום דיון דחוף בוועדה בעניין פרסום מידע פרטי ורגיש
הנוגע לנפגעי אירועי האיבה המחרידים שתחילתם ביום ה-7/10/23 ולמשפחות השכולות

בהמשך לדיונים קודמים שהתקיימו בוועדה הנכבדה, יבקשו הח"מ כי הוועדה תקיים דיון דחוף בנושא שבנדון, בהתאם לסמכות יו"ר הוועדה לפי סעיף 111 לתקנון הכנסת, מהטעמים המפורטים להלן:

רקע לבקשה

1. כידוע, החל מיום 7.10.23 ישראל נתונה במלחמה מול החמאס בעקבות פעולות האיבה שפרצו באותו יום, והיא מתמודדת עם תוצאות אירוע איבה חריג בממדיו שלא ידענו כמותו, לרבות בעוצמת הפגיעה והנזק הפיזי הנפשי לנפגעי האיבה ולמשפחותיהם.
2. הסיוע המשפטי מייצג בני משפחות של נפגעי עבירות המתה כתוצאה מפעולות איבה ומשפחות שכולות מכוח החלטות ממשלה 2777 מיום 23.6.2017, וכן מעניק סיוע משפטי למשפחות נעדרים וחטופים ולשבים מכוח החלטת ממשלה 982 מיום 22.10.2023.
3. כיום, בחלוף למעלה מ-14 חודשים מפרוץ אירועי ה-7/10/23, 98 חטופים נמצאים עדיין בשבי החמאס, נתונים להתעללות ולפגיעה קשה בגוף ובנפש מדי יום, ביניהם חטופים שנרצחו והוכרזו כחללים וגופותיהם מוחזקות בשבי. בנוסף ולדאבון הלב למעלה מ-800 חללי צה"ל נפלו לאורך חודשי מלחמת חרבות ברזל. הסיוע המשפטי מייצג רבים מאד מבני

המשפחות השכולות, את משפחות הנרצחים, החטופים והשבים מכח החלטות הממשלה דנן בלמעלה מ-2,200 הליכי מיצוי זכויות והליכים משפטיים שונים הנובעים מאירועי האיבה האיומים.

4. אין חולק כי לחשיבות חשיפת הזוועות ותוצאותיהן יש משנה תוקף. הן בהיבט הבינלאומי ובזירות המשפטיות שעמן מתמודדת מדינת ישראל, הן המדיני והן בהיבט הבטחוני.

5. לצד זאת, לעיתים, וככל הנראה מחוסר תשומת לב ומודעות מספקת, נעשית "הלאמה" של סיפורם של הקורבנות ומשפחותיהם, באופן שפרטיהם האישיים וקורותיהם מפורסמים לקידום האינטרסים הציבוריים החשובים, אך זאת ללא הסכמתם ואף ללא ידיעתם. הגם ששלומם ומצבם של נפגעי פעולות האיבה ומשפחותיהם עומדים במוקד העניין הציבורי בישראל, והדברים זוכים לסיקור נרחב בפרטי פרטים, הנפגעים ובני משפחותיהם לא ביקשו שסיפורם האישי יהפוך לסיפור לאומי ולא ויתרו מעולם על זכותם היסודית לפרטיות.

6. מתוך הליווי השוטף של המשפחות השכולות, משפחות הנרצחים, החטופים והשבים נבקש להפנות את תשומת הלב, לצערנו, לפגיעה והפרה מתמשכות של זכויות הנפגעים לפרטיות ולצנעת הפרט, שעה שפרטי מידע רגישים אודות מצבם הרפואי, הנפשי, הפיזי ותיאור מפורט של העבירות הקשות שבוצעו בהם או ביקיריהם מתפרסמות לציבור הרחב. זאת הן במסגרת דו"חות ממשלתיים וציבוריים והן במסגרת כתבות ותכניות המועלות באתרי ובערוצי התקשורת השונים.

7. מושכלת יסוד היא כי לנפגעי עבירה זכות מוגברת להגנה על פרטיות ומידע אישי בהתאם לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א 2001. עת מדובר בנפגע עבירה קטין, קיימת בנוסף גם הגנה מוגברת על הקטין מפני פרסומים מזיקים בהתאם להוראות סעיף 24 לחוק הנוער-טיפול והשגחה, תש"ך 1960 ופרסומם ללא היתר אף מהווה עבירה פלילית. הגנות מוגברות אלה מצטרפות כמובן לזכותו של כל אדם לפרטיות ולצנעת הפרט, בהתאם לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א 1981. ברי כי המידע הרגיש והאינטימי המתפרסם בעניין מצבם הנפשי, הבריאותי וטיב ותוכן העבירות שבוצעו בנפגעים או ביקיריהם מצוי בלב ליבת הפרטיות הזכאית להגנה.

8. המשפחות השכולות, משפחות הנרצחים, החטופים והשבים משתפים את עורכי הדין המייצגים אותם מטעם הסיוע המשפטי בתוצאות החשיפה הקשה של המידע האינטימי והרגיש האמור על שלומם הנפשי. כך, למשל, שיתפה אחת השבות משבי החמאס כי היא נשאלה, במספר הזדמנויות, האם בוצעו בה עבירות מין בשבי וכי הדבר פוגע בה. לכך מצטרפים מקרים בהם במסגרת ראיונות בתקשורת נשאלו בני משפחות השבים אודות מצבם של יקיריהם ששבו מבלי לנקוט במשנה זהירות בניסוח השאלות וביחס אל מי הן מופנות ובאופן המזמין פגיעה בפרטיותם.

9. כך, גם הועלו סרטונים בהם נחשפים חלק ממעשי הזוועות בנפגעים או ביקיריהם לאתר בינלאומי, זאת ללא שהתבקש אישור או אפילו נערך יידוע של בני המשפחה והדבר פגע בהם מאד.

10. דוגמא נוספת למחיר הנובע מהפרסום שנעשה ללא הסכמה או יידוע היא בערך שנכתב בוויקיפדיה אודות אחת החטופות, במסגרתו נכתב שהיא נפגעה מינית. הערך שנכתב פגע במשפחה ולתפיסת המשפחה אף פגע בכבודה של יקירתם החטופה בעזה, ונכתב ללא יידוע או הסכמת המשפחה.

11. במקרה אחר פורסם על ידי משרד הבריאות כי אחת מנפגעות פעולות האיבה המחרידות של 7/10/23 שהתאבדה הייתה בעלת "רקע מוכר במשרד הבריאות ובמשרד הרווחה".

12. אף המענה לדיווחי האו"ם בנושא עינויים מטעם משרד הבריאות אשר פורסם ביום 26.12.24, הכולל מידע רגיש ופרטי ביותר אודות המעשים שבוצעו בחטופים בזמן שהוחזקו בשבי, פורסם ללא יידועם או הסכמתם, וחלקו הוא מידע המאפשר זיהוי או חשד במי המדובר.

13. הגם שאין צורך להכביר מילים אודות הפגיעה והנזק הנוסף הנגרם לנפגעים כתוצאה מפרסומים חושפניים הנעשים ללא ידיעתם והסכמתם ומפתיעים אותם באתרי ובערוצי התקשורת, ישנה בעת הזאת חשיבות ראשונה במעלה להעלות את הנושא על סדר היום על מנת להגביר את המודעות אליו ולדון בהסדרתו.

14. כאמור, הצורך ההסברתי וחשיבות החשיפה והשיתוף של מעשי חמאס הנפשעים והמזוויעים מאירועי ה-7/10/23, ברמה הלאומית ובמישור הבינלאומי, מובנים וברורים. ואולם, שיקולים אלה אינם יכולים לבוא על חשבון זכויותיהם של נפגעי העבירה והמשפחות השכולות תוך העמקת הפגיעה בהם. זכויות נפגעי העבירה אינן נסוגות מפני שיקולים ציבוריים, קל וחומר כאשר הפרסום נעשה אף ללא יידוע המשפחות, ללא התחשבות בעמדתן ובמצבן ומבלי שהתבקשה או ניתנה הסכמתן. יתרה מזאת, כל מידע רגיש שהתפרסם ומתפרסם כעת בעניינו של נפגע איבה- אשר נוגע בהיבטים אישיים ופרטיים ביותר הוא אינו מעוניין בפרסומו, עתיד ללוות אותו עוד שנים ארוכות ולפגוע קשות ביכולת שלו להשתקם ולחיות חיים פרטיים ורגילים עד כמה שניתן.

15. לאור מכלול האמור מבקשות הח"מ כי הוועדה תדון ותתייחס לסוגיית הפרטיות והפרסום הנעשה כיום ללא יידוע והסכמה, תוך חשיפת מידע רגיש ביותר המצוי בלב ליבת הפרטיות, ותוך העמקת הפגיעה בנפגעי העבירה- משפחות הנרצחים, משפחות החטופים והשבים ובמשפחות השכולות.

16. הוועדה תתבקש לגבש מסקנות ודרכי פעולה למניעת פרסומים הפוגעים בזכויות הנפגעים להגנה מפני פרסומים מזיקים ולשמירה על פרטיותם, ולמניעת פרסומים המתבצעים ללא יידוע והסכמה, הן על ידי גורמים ציבוריים והן על ידי גורמים פרטיים.

בכבוד רב,

עו"ד נטע ברק

ממונה ארצית (מדיניות ציבורית)
הנהלת הסיוע המשפטי

עו"ד נוחי פוליטיס

ראש הסיוע המשפטי

העתקים :

חה"כ חברי ועדת חוקה חוק ומשפט

עו"ד טליה ג'מאל, עוזרת משפטית וועדת חוקה חוק ומשפט